

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

Ref.: 20217062500001

A LA MESA DEL PARLAMENT

Maria Pilar Castillejo Medina, diputada, Dani Cornellà Detrell, portaveu, Laia Estrada Cañón, presidenta, Laura Fernández Vega, diputada del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, d'acord amb el que estableixen els articles 111.b i 112 del Reglament del Parlament, presenten la proposició de llei següent:

Proposició de llei de regulació dels usos lingüístics als projectes educatius

Exposició de motius

L'article 6 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya determina que el català n'és la llengua pròpia, i també és la normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament, així com ho és l'aranès a l'Aran.

Els articles 2 i 20 de la Llei 1/1998 de Política lingüística disposen que el català, com a llengua pròpia, és la llengua de l'ensenyament. I el darrer apartat de l'article 2 afirma que aquesta disposició, entre altres, implica un compromís especial de les institucions per a promocionar-ne el coneixement i fomentar-ne l'ús. El mateix article 20 també disposa que els centres d'ensenyament de qualsevol grau han de fer del català el vehicle d'expressió normal en llurs activitats docents i administratives, tant les internes com les externes.

Així doncs, és constant la consideració legal que el català, així com l'aranès a l'Aran, és la llengua pròpia de Catalunya i, com a tal i atenent la seva situació de minorització, el paper del sistema educatiu és imprescindible per assegurar-ne la transmissió, el coneixement i l'ús social. Garantir la plena competència universal en català és un objectiu indispensable i prioritari per a la igualtat d'oportunitats i la cohesió social i nacional al nostre país, així com per preservar el patrimoni lingüístic i cultural singular que suposa.

L'escola ha estat, en la nostra història recent, un dels instruments principals per revertir la situació de minorització que pateix el català, fruit de segles de persecució política, subordinació jurídica i desplaçament social. Tanmateix, els

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

darrers anys han posat de manifest una situació preocupant: la regressió continuada de l'ús d'aquesta llengua (especialment entre les noves generacions) i la incapacitat del sistema educatiu per garantir que tot l'alumnat en surti plenament competent.

Les dades són contundents i persistents. Quant a usos generals, estudiats per l'IDESCAT en les successives Enquestes d'Usos Lingüístics de la Població, destaca la dràstica reducció del percentatge de parlants habituals de català: entre el 2003 i el 2023, ha passat d'un 46% a quedar per sota del llindar crític del terç de la població, 32%. Pel que fa a usos dins el sistema educatiu i a pesar de la normativa i discursos públics existents, la manca de vehicularitat efectiva del català resulta evident. Segons dades del 2021 del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, només el 46,8 del professorat d'ESO s'adreça sempre en català a l'alumnat i només un 39,4% d'aquest s'hi adreça sempre o gairebé sempre al professorat. En la interacció entre l'alumnat, la xifra cau fins al 21,4%. A més, les noves tecnologies educatives —marcades a l'aula per més autonomia i interacció entre alumnes, l'ús d'internet i la pèrdua de centralitat de docents i llibres de text— agreugen la problemàtica.

Cal constatar, doncs, que una part molt significativa dels infants i joves escolaritzats a Catalunya no assolixen una competència comparable en català i castellà, malgrat els objectius establerts d'acord amb l'oficialitat d'ambdues llengües. Aquesta realitat vulnera el dret de tot l'alumnat a adquirir de manera plena la llengua pròpia del país i, per tant, erosiona la igualtat d'oportunitats, la cohesió social i territorial i posa en risc el mateix futur del català.

El marc normatiu autonòmic ha introduït i mantingut formalment la centralitat del català en l'ensenyament mitjançant el que es coneix com a model de conjunció lingüística en català, però l'aplicació real als centres educatius sovint s'ha vist afeblida per múltiples factors: falta de voluntat política, de recursos i de formació, inacció administrativa, i una acció contrària i sistemàtica de l'espanyolisme minoritari per la via política i, especialment, judicial. Aquestes mancances i interferències han afavorit interpretacions que traslladen el tractament de les llengües en l'àmbit educatiu des del terreny pedagògic al del suposat dret a tria, amb plantejaments percentuals d'imposició del castellà que desvirtuen completament l'objectiu que ha de guiar l'acció educativa en matèria lingüística: compensar la falta d'accés social a la llengua minoritzada i pròpia del país, el català i l'aranès a l'Aran, i garantir-ne el domini real a tot l'alumnat.

Cal afirmar amb claredat que aquest objectiu no pot assolir-se si el català no és la llengua efectiva d'ensenyament i socialització educativa arreu. En aquest sentit, la immersió lingüística no només és una metodologia avalada per dècades d'èxit pedagògic, fruit d'un amplíssim consens educatiu, social i polític,

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

sinó una eina essencial per garantir la inclusió i l'equitat en aquells entorns on el català no és la llengua d'ús social majoritari. Allà on, per a la majoria d'infants i joves, el català és una segona llengua o fins i tot resulta aliena a la realitat social en què viuen, la immersió és una condició imprescindible perquè en puguin adquirir un domini comparable al del castellà. Convé recordar, igualment, que la immersió ha estat una reivindicació històrica de les classes populars i de la comunitat educativa en el seu conjunt a l'hora de defensar el dret de tots els infants, amb independència del seu origen, a compartir un espai educatiu comú i a tenir accés ple a la llengua pròpia del país.

La Llei 12/2009 d'Educació predica com a principi rector del sistema educatiu la inclusió escolar i la cohesió social. Així mateix, està socialment acreditat que el coneixement del català és imprescindible per a la inclusió escolar, i ha estat reconegut com un instrument fonamental de cohesió social i del procés de normalització lingüística.

La Llei d'Educació, després de reiterar (en consonància amb l'Estatut d'Autonomia) la vehicularitat del català en el sistema educatiu de Catalunya, regula a l'article 14 el projecte lingüístic de centre com a part essencial del projecte educatiu que han d'elaborar els centres públics i els privats sostinguts amb fons públics.

Tanmateix, el pas del temps i els resultats i avaluacions del sistema educatiu en matèria lingüística han posat de manifest la necessitat de reforçar i complementar determinats aspectes del contingut, gestió i vigilància del compliment del projecte lingüístic en cada centre educatiu.

Tenint en compte la situació actual, esdevé necessari establir una nova normativa que fixi els criteris que han de guiar els usos lingüístics als centres educatius. Aquesta llei parteix del principi que qualsevol decisió sobre el tractament de llengües dins l'àmbit educatiu ha de respondre exclusivament a criteris pedagògics i d'aprenentatge, i no a opcions individuals o subjectives, ni repartiments percentuals d'imposició general i al marge de la realitat sociolingüística del país i de cada entorn educatiu. Només des d'aquest plantejament es pot assegurar que tot l'alumnat, sigui quina sigui la seva llengua familiar i el seu entorn social, pugui adquirir un domini real i efectiu del català.

L'objectiu d'aquesta llei no és crear cap nou sistema, sinó reforçar els fonaments d'un model que, quan s'ha aplicat amb determinació, ha demostrat ser exitós, inclusiu i cohesionador. El que cal avui és recuperar la voluntat política i el compromís pedagògic per fer possible que el català (així com l'aranès al seu territori), de facto i tal com tota l'evidència reflecteix com a necessari, sigui la llengua vehicular del sistema educatiu com a garantia de drets, d'igualtat i de futur col·lectiu.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

Després de fixar l'objecte de la norma, se'n detallen a l'article dos els objectius que mantenen la pretensió que, en acabar l'etapa d'ensenyament obligatori, els alumnes del sistema educatiu de Catalunya tinguin un bon coneixement oral i escrit de les llengües oficials, i atès que els darrers estudis sociològics i estadístics, tant els interns del Departament com els de l'IDESCAT, han palesat una progressiva regressió de l'ús i el coneixement del català, es fa evident que, per tal d'assolir el resultat explicitat, cal reforçar l'ús i l'aprenentatge del català en totes les etapes educatives.

Com a llengua no majoritària, el català es troba amb les notòries dificultats de la globalització de les llengües més majoritàries, i la notable influència que suposa el predomini d'aquestes llengües en les xarxes socials i els mitjans audiovisuals.

Com a llengua minoritzada, el català s'enfronta a estructures socials, polítiques, legislatives i judicials, que en res ajuden a la seva consolidació. És per això que tot el que s'aparti dels criteris pedagògics i curriculars per a disciplinar l'ensenyament del català en suposa un notori perjudici i una ingerència estranya a l'objectiu de normalització lingüística.

Per al compliment dels objectius fixats, i atenent no solament a la tendència regressiva de l'ús social del català, que ens assenyalen les estadístiques, sinó també a la manca de controls efectius i de mesures correctores en la pràctica diària dels centres educatius, respecte al compliment dels criteris del projecte lingüístic de centre, a l'article tres de la Llei s'estableixen un seguit d'accions necessàries per a revertir aquesta situació. És del tot imprescindible que les comunicacions entre professors i alumnes es facin de manera efectiva en la llengua vehicular establerta, cosa que ara no passa sempre, i per això és necessari apuntalar les previsions de la Llei 12/2009 pel que fa al compliment del projecte lingüístic de centre.

L'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació esdevé un instrument de la major transcendència per a la vigilància i control en l'ús del català en els centres educatius i, amb els seus estudis de detall, un òrgan assessor determinant per tal que els centres educatius puguin dissenyar, en el projecte lingüístic de centre, les mesures correctores adients i adaptades a la realitat de cada centre educatiu.

També cal incentivar la funció dels equips directius, dels tutors i del professorat en general per tal d'exercir una vigilància constant de l'aplicació i compliment del projecte lingüístic de centre, i que alhora sigui el primer termòmetre de les desviacions que es puguin produir.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

S'ha constatat que si no hi ha vigilància efectiva dels usos lingüístics en l'ensenyament i agilitat a implantar mesures correctores, les normes, per si soles, no frenen la regressió de l'ús del català en els centres educatius i, per extensió, en el conjunt de la societat. És per això que cal establir mecanismes de control a tots nivells, tant a peu d'aula com per al Claustre de professors, com també per a l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació i per al mateix departament competent en matèria d'educació, que haurà de revisar de manera àgil i efectiva que els projectes lingüístics de centre s'adaptin a les normes i criteris establerts.

Finalment, es disposen a l'article cinquè de la Llei pautes tant per a fer efectiu el compliment de la norma com conseqüències per al seu incompliment, les quals són necessàries si es vol garantir l'efectivitat de la norma i evitar-ne desviacions que perjudiquin els objectius establerts.

En les disposicions finals primera i tercera de la Llei, es fa l'adaptació normativa per tal que l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació adquireixi les competències adients a les funcions que aquesta Llei li atorga i, al seu torn, s'encomana al Govern de la Generalitat que adopti les disposicions i recursos necessaris perquè l'esmentada Agència pugui complir ben aviat la funció de control i orientació dels centres educatius en matèria lingüística que aquesta Llei disposa.

A la disposició transitòria única de la Llei, atès que l'adaptació de l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació no serà immediata però és necessari que els projectes lingüístics de centre s'adaptin al més aviat possible, s'estableixen criteris per a poder orientar les necessàries adaptacions mentre no es desplegui l'òrgan d'avaluació en aquestes funcions.

Proposició de Llei

Article 1 .- Objecte de la Llei.

L'objecte d'aquesta Llei és la regulació de l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari a Catalunya, establir els criteris lingüístics que han d'aplicar els centres educatius públics i els privats sostinguts amb fons públics, i fixar les pautes que han de regir en l'elaboració dels projectes lingüístics de centre per l'òrgan corresponent de cada centre educatiu.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

Article 2 .- Objectius bàsics de la Llei.

L'objectiu d'aquesta Llei és:

- a) Contribuir que els alumnes del sistema educatiu de Catalunya, en acabar les etapes educatives obligatòries de l'educació bàsica, tinguin un coneixement oral i escrit suficient i comparable de les llengües oficials.
- b) Aconseguir que el dret a la igualtat d'oportunitats dels alumnes que finalitzen l'etapa educativa obligatòria a Catalunya sigui real i efectiu, i no es vegi minvat per un dèficit del coneixement i ús de la llengua catalana, i l'aranès a l'Aran.
- c) Promoure la implantació de mesures de discriminació positiva del català, i l'aranès a l'Aran, atenent la realitat sociolingüística general i les situacions de predomini de l'ús social del castellà, per tal de compensar la inèrcia d'aquestes realitats i garantir l'aprenentatge d'aquestes llengües.

Article 3 .- Accions positives per a l'aplicació del Projecte Lingüístic de Centre.

Per tal d'aconseguir l'objectiu que l'alumnat assoleixi el domini oral i escrit de les llengües oficials al final de l'educació bàsica obligatòria, el departament competent en matèria educativa i els centres educatius han d'implantar les següents mesures, en funció de les necessitats que demani la realitat social i lingüística del seu alumnat:

- a) L'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació elaborarà informes de la realitat sociolingüística de l'entorn de referència de cada centre educatiu tenint en compte el context sociolingüístic general de Catalunya.
- b) En funció dels resultats de l'anterior estudi i les dades obtingudes per les avaluacions de competències lingüístiques establertes per aquesta Llei, i amb respecte a les disposicions legals vigents, el Consell Escolar en els centres públics i la titularitat en els centres privats sostinguts amb fons públics, valorant les necessitats i possibilitats pedagògiques, elaborarà el Projecte Lingüístic de Centre definint els usos lingüístics d'acord amb l'article 14 de la Llei 12/2009 d'educació, per tal de resoldre les necessitats detectades i complementar els recursos pedagògics existents per assegurar, així, el compliment dels objectius definits en aquesta Llei.
- c) A final de cada curs escolar i per tal d'implantar al curs següent, l'òrgan corresponent del centre educatiu revisarà, i en el seu cas adaptarà o modificarà en allò que sigui convenient, el Projecte Lingüístic de Centre.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

- d) Només es podran definir usos lingüístics diferents o particulars per a un grup o etapa educativa dins el mateix centre educatiu, de manera excepcional i limitada en el temps, si hi ha constatació documentada de realitats sociolingüístiques diferenciades i de necessitats pedagògiques que ho requereixin, i en cap cas es podran definir mitjançant criteris numèrics o percentuals.
- e) Els equips directius dels centres escolars hauran de fer aplicar els criteris del Projecte Lingüístic de Centre i les seves actualitzacions i modificacions sense poder-se'n apartar, i vetllaran activament pel seu bon compliment en el centre educatiu. Així mateix, informaran del seu compliment el Consell Escolar en els centres públics i la titularitat en els centres privats sostinguts amb fons públics, amb periodicitat trimestral.
- f) Per als alumnes que s'incorporin al sistema educatiu de Catalunya amb posterioritat a l'inici de l'educació bàsica obligatòria i amb desconeixement del català i l'aranès a l'Aran, o amb un nivell inferior a la resta d'alumnes de referència, el Projecte Lingüístic de Centre ha de preveure la implantació de mesures i recursos d'acollida lingüística per tal d'equiparar-los al més aviat possible al nivell de la resta d'alumnes de referència. Aquestes mesures s'aplicaran sempre amb criteris pedagògics i curriculars adoptats pel Claustre de professorat.
- g) Els equips directius dels centres educatius d'ensenyament reglat no universitari elaboraran cada curs escolar, preferentment al segon trimestre, un informe basat en les proves de competències diagnòstiques i bàsiques que s'hagin dut a terme, així com en el seguiment, control i vigilància del compliment curricular que efectuïn en relació amb el coneixement escrit del català, que es complementarà amb un informe del coneixement oral elaborat pel tutor o tutora de cada unitat educativa, per tal que el Claustre de professors adopti les mesures pedagògiques adients per a corregir els dèficits o disfuncions que es detectin en relació amb els objectius curriculars.
- h) L'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació realitzarà anualment una prova multinivell de competència en català per a l'alumnat de quart d'ESO anual, amb gestió i avaluació pública, centralitzada i externa als centres, d'acord amb el Marc Europeu Comú de Referència per a les llengües. L'objectiu d'aquesta prova és comptar amb una avaluació específica i rigorosa de la competència lingüística en català en la finalització de l'educació obligatòria (amb dades globals, per àmbits territorials i de cada centre), així com possibilitar l'acreditació del nivell de competència a l'alumnat.
- i) Els usos lingüístics previstos al Projecte Lingüístic de Centre són d'aplicació a tots els espais educatius lectius i no lectius del centre, tant dins

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

com fora de l'horari escolar, incloses les sortides curriculars o d'esbarjo organitzades pel centre, així com les comunicacions i la documentació internes i externes adreçades a la comunitat educativa, i s'ha de fer amb un abordatge global, integrador i de transversalitat curricular que inclogui tots els recursos d'aprenentatge, inclosos els de caràcter digital.

Article 4 .- Revisió del Projecte Lingüístic de Centre

Els Projecte Lingüístic de Centre que elabori i aprovi el Consell Escolar en els centres públics i la titularitat en els centres privats sostinguts amb fons públics, així com les seves adaptacions i modificacions, s'hauran d'aprovar amb una demora aplicativa d'almenys 30 dies des de la notificació al departament competent en matèria d'educació, per tal que, en aquest període, els revisi i en proposi les modificacions que escaiguin en ordre al compliment dels requeriments i criteris legals que els són aplicables.

Article 5 .- Compliment del Projecte Lingüístic de Centre

1. El departament competent en matèria educativa ha de dur a terme, en relació amb el compliment de les normes establertes en aquesta llei i la Llei 12/2009 d'Educació, les actuacions següents:

- a) Vetllar, mitjançant la Inspecció d'Educació, perquè la comunitat educativa compleixi els compromisos lingüístics i educatius adquirits.
- b) Prendre les mesures necessàries per garantir el dret de l'alumnat a rebre la formació d'acord amb els criteris establerts en el Projecte Lingüístic del Centre.

2. L'incompliment d'aquestes obligacions comporta, quan escaigui, d'acord amb el que estableixi la legislació vigent, l'impuls, per part del departament competent en matèria educativa, de les actuacions que siguin procedents en matèria sancionadora o per reclamar les responsabilitats disciplinàries, contractuals o derivades de l'incompliment del règim d'autorització del centre educatiu que siguin exigibles.

Disposició addicional primera .- Definicions.

Als efectes d'aquesta llei, s'entendrà per:

Entorn del centre educatiu: les localitats o barris de residència dels alumnes del centre educatiu.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

Alumnes de referència: la resta dels alumnes del grup, classe, o curs en què està escolaritzat l'alumne.

Centres privats sostinguts amb fons públics: centres educatius de titularitat privada que imparteixen ensenyaments reglats d'acord amb un concert econòmic amb l'Administració educativa, o qualsevol altre tipus de subvenció que suposi almenys el 25% del pressupost total i anual del centre educatiu.

Accions positives: mesures concretes, compensatòries i correctives dissenyades amb una finalitat específica que pretenen rescabalar un dany històric mitjançant polítiques d'integració social.

Disposició transitòria primera .- Criteris sociolingüístics en període transitori.

Des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i fins al moment en què l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació hagi efectuat l'estudi i avaluació sociolingüística i estigui en condicions d'emetre l'informe singularitzat a què es refereix l'art. 190.1.g) de la Llei 12/2009, l'elaboració i revisió dels Projectes Lingüístics de Centre s'efectuarà d'acord amb la valoració de les dades estadístiques més recents i l'estudi d'usos lingüístics de la població, elaborats per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Disposició final primera .- Modificacions legislatives.

Es modifiquen els següents articles de la Llei 12/2009 d'Educació:

Article 190.1: s'afegeix un nou apartat g) amb el següent contingut:

g) Analitzar i avaluar la realitat sociolingüística de les diferents zones i territoris de Catalunya efectuant revisions amb periodicitat màxima bianual, i emetre informes adaptats a l'entorn de referència de cada centre educatiu que així ho sol·liciti.

Disposició final segona .- Disposicions derogatòries.

Amb l'entrada en vigor d'aquesta Llei, resten derogats íntegrament la Llei 8/2022, del 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari i el Decret Llei 6/2022 de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra

Disposició final tercera .- Manament executiu.

En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Llei, el Govern de la Generalitat activarà l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació per al compliment de les funcions i objectius definits en aquesta llei i en la modificació legislativa de la disposició final primera, i la dotarà dels recursos econòmics, materials, logístics i de personal necessaris, i dictarà les disposicions reglamentàries adients per tal de compartir les dades estadístiques de caràcter sociolingüístic de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Disposició final quarta .- Entrada en vigor.

Aquesta llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Palau del Parlament, 17 de juny de 2025

Maria Pilar Castillejo Medina
Diputada del GP CUP-DT

Dani Cornellà Detrell
Portaveu del GP CUP-DT

Laia Estrada Cañón
Presidenta del GP CUP-DT

Laura Fernández Vega
Diputada del GP CUP-DT